Voorstel aanpak Raadstoets 2021

Aanleiding

Jaarlijks vindt er een raadstoets plaats waarbij 2 beleidsprogramma's nader onder de loep worden genomen door raadsleden (raadsrapporteurs), onderzoekers, raadsadviseurs en de ambtelijke organisatie. Het hoofddoel van de raadstoets is om tot een oordeel te komen over het behalen van de beleidsdoelen, waardoor het de behandeling van en het debat over de jaarstukken in commissie en raad beter kan worden voorbereid en zo wordt versterkt. Daarna is de raadstoets doorontwikkeld om inhoudelijk meer aan te sluiten bij het Utrechtse dynamische controlemodel.

De onderwerpen voor de raadstoetsen de komende jaren zijn reeds eerder vastgesteld in de adviescommissie. Deze zijn opgenomen in bijlage I. In bijlage II zijn de processtappen opgenomen die horen bij de raadstoets.

Uit de evaluatie van de afgelopen jaren is naar voren gekomen dat de raadstoets door de rapporteurs en woordvoerders als zeer nuttig ervaren wordt. Het is wel een uitgebreid proces in een beperkte tijd. Doorgevoerde verbeterpunten zijn dat we eerder beginnen aan de hand van de concept jaarstukken en we werken met drie (i.p.v. twee) rapporteurs voor een breder draagvlak.

Aanpak Raadstoets 2021

Op basis van het schema zouden we nu aan de slag gaan met het programma Economie en Veiligheid. Er bestaat echter ook een wens om naar de vorm en doorwerking van de raadstoets te kijken, zodat dit instrument met nog meer impact ingezet gaat worden na de verkiezingen. Vergelijkbaar met het doorwerkingsonderzoek van de Rekenkamer. Daarnaast is onze inschatting dat er in de periode rond de verkiezingen lastig raadsleden gevonden kunnen worden die voldoende tijd vrij kunnen maken voor een actieve rol bij de raadstoets.

Gezien de komende verkiezingen stellen wij daarom het volgende voor:

1. Doorschuiven van de 2 onderwerpen van het voorjaar 2022 naar voorjaar 2023.
2. Onderzoeken in hoeverre de aanbevelingen zijn geïmplementeerd van de afgelopen 4 jaar. Wat is er nu echt veranderd? *NB: onze G4-trainee kan hiervoor ingezet worden 1 dag per week.*
3. Hoe gaan andere gemeenten om met dit instrument? Wat kunnen wij hiervan overnemen?
4. Opstellen plan van aanpak voor nieuwe raadsperiode (uiterlijk bespreken in laatste adviescie van 17 februari 2022) met nieuwe verdeling voor periode 2022-2026 (nieuwe cie-indeling). Waarbij in een verkiezingsjaar standaard naar doorwerking / impact van de eerste drie jaar van de periode wordt gekeken en geen eigen toets wordt gedaan.
5. Introduceren van dit raadsinstrument als onderdeel van het inwerkprogramma nieuwe Raad (kennis maken met dit instrument) inclusief de bevindingen uit de doorwerking en de vastgestelde verdeling 2022 - 2026.

Gevraagd besluit

- Kan de adviescie C&F met deze aanpak zoals hierboven uiteengezet instemmen?
- Welke vragen wil de adviescie C&F meegeven richting het onderzoek (punt 2 en 3)?

Bijlage I: Onderwerpen raadstoets

Programma	Planning
Jeugd (M&S) en Duurzaamheid (S&R)	Voorjaar 2017
Werk & Inkomen (M&S) en Openbare ruimte en groen (S&R)	Najaar 2017
Cultuur (M&S) en Stedelijke Ontwikkeling (S&R)	Voorjaar 2019
Onderwijs (M&S) en Vastgoed (S&R)	Voorjaar 2020
Maatschappelijke ondersteuning (M&S) en Bereikbaarheid (S&R)	Voorjaar 2021
Veiligheid (M&S) en Economie (S&R)	Voorjaar 2022 (tevens verkiezingsjaar)
Bewoners en Bestuur (M&S) en Volksgezondheid (M&S) en Sport (M&S)	Voorjaar 2023

NB: dit schema is vastgesteld in de adviescommissie van 21 februari 2019.

Bijlage II: Overzicht proces en bijeenkomsten Raadstoets (per programma)

Wat	Toelichting	Dag	Aanwezig
Bijeenkomst 1: Startbijeenkomst per onderwerp	Uitleg van aanpak en opzet. Uitwerken planning. Bespreken welke (verdiepende) onderwerpen specifiek aandacht krijgen in de rapportage.	Maart 2 uur	• Rapporteurs • Onderzoekers • Woordvoerders
Rapporteurs analyseren het programma	Rapporteurs bekijken de betreffende programma's en stellen voor zichzelf eerste observaties en bevindingen op. Rapporteurs bereiden zelf bijeenkomst 2 voor en leveren hun oordeel over het behalen van de gestelde beleidsdoelen.	April 2 uur	• Rapporteurs • Onderzoekers
Bijeenkomst 2: Per onderwerp opstellen van eerste reactie van de rapporteurs op het programma. Bespreken met ambtelijke organisatie van wijze van aansturing.	Opstellen van rapportage over het behalen van de gestelde beleidsdoelen. Eerste reactie ophalen van de rapporteurs op het programma. Het is de bedoeling in de raadstoets niet alleen aandacht te geven aan de doelen en (cijfermatige) indicatoren, maar ook nadrukkelijk aan welke wijze waarop de ambtelijke organisatie (informeel) sturing geeft aan het programma. Om hier zicht op te krijgen wordt de ambtelijke organisatie ook uitgenodigd voor dit gesprek.	April 2 uur	• Rapporteurs • Onderzoekers • Ambtelijke organisatie
Bijeenkomst 3: Per onderwerp opstellen van informatie over het behalen van de doelen en opstellen conclusies en aanbevelingen	Opstellen van rapportage over het behalen van de gestelde beleidsdoelen. Beantwoorden van de vraag of het beleid volgens plan verloopt, aandacht verdient of niet volgens plan is. Afronden rapportage en opstellen conclusies en aanbevelingen.	Mei 2 uur	• Rapporteurs • Onderzoekers • Woordvoerders
Raadsinformatiebijeenkomst (besloten): Rapportage aan de commissie	Besloten vergadering met de woordvoerders voor het bespreken van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Tijdens deze bijeenkomst presenteren de rapporteurs de rapportage aan de woordvoerders. Het is de bedoeling dat de volledige raad instemt met de conclusies en aanbevelingen. Het college is hierbij **niet** aanwezig.	Mei/Juni 1 uur	• Rapporteurs • Onderzoekers • Woordvoerders
~~Optioneel: Gesprek met de portefeuillehouder~~	~~Ter vergroting van de effectiviteit van de implementatie van de aanbevelingen.~~		• ~~Rapporteurs~~ • ~~Onderzoekers~~
Behandeling van de rapportage tijdens commissie behandeling Jaarstukken	Openbare vergadering waarin de rapporteurs de bevindingen, conclusies en aanbevelingen presenteren aan de portefeuillehouder. De raadsleden kunnen de analyses ook betrekken bij de inhoudelijke behandeling van de Jaarstukken.	Juni	• Rapporteurs • Woordvoerders